

Asia: VN/36586/2023

Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle Suomen ja Yhdysvaltojen välillä tehdyn puolustusyhteistyösopimuksen hyväksymiseksi ja voimaansaattamiseksi ja siihen liittyviksi laeiksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Suomen Rauhanturvaajaliitto ry (jäljempänä: SRTL) kiittää mahdollisuudesta lausunnon antamiseen.

SRTL on rauhanturvaamis- ja kriisinhallintatehtävissä palvelleiden suomalaisten perustamien 31 yhdistyksen eli noin 6 000 kriisinhallintaveteraanin muodostama itsenäinen maanpuolustus-, veteraani- ja etujärjestö. Kaikkiaan suomalaisia on vuodesta 1956 lähtien osallistunut sotilaallisesta kriisinhallinnasta annetun lain (aik. rauhanturvaamislaki) mukaisiin aseellisiin rauhanturva- ja kriisinhallintaoperaatioihin puolustusvoimien palkatusta henkilöstöstä ja reserviläisistä sekä erikseen nimetyistä asepalvelusta suorittamattomista henkilöistä yli 50 000 lähtijää. SRTL on myös siviilihenkilöiden osallistumisesta kriisinhallintaan annetun lain mukaisissa tehtävissä palvelleiden etujärjestö.

Olemme perehtyneet luonnokseen hallituksen esitykseksi eduskunnalle puolustusyhteistyöstä Suomen tasavallan hallituksen ja Amerikan Yhdysvaltojen hallituksen välillä tehdyn sopimuksen hyväksymiseksi ja voimaansaattamiseksi ja siihen liittyviksi laeiksi ja toteamme siitä seuraavaa:

Luonnoksen mukaan puolustusyhteistyösopimus perustuu Pohjois-Atlantin sopimuksen sopimuspuolten välillä niiden joukkojen asemasta tehtyyn sopimukseen (Nato SOFA) ja täydentää sitä. Liittyminen Natoon edellyttää, että Suomi liittyy myös Pohjois-Atlantin sopimuksen sopimusvaltioiden väliseen sopimukseen niiden joukkojen asemasta (Nato SOFA) ja pöytäkirjaan Pohjois-Atlantin sopimuksen mukaisesti perustettujen kansainvälisten sotilasesikuntien asemasta (Pariisin pöytäkirja). SRTL on 6.11.2023 ulkoministeriölle lausunut Nato SOFA:aan liittyvästä luonnoksesta hallituksen esitykseksi.

Liittyminen Natoon on vahvistanut Suomen puolustuspoliittista asemaa ja parantanut mahdollisuuksia kansalaisten turvaamiseen ja maan puolustamiseen. Suomen pitkäaikainen osallistuminen kansainvälisiin rauhanturvaamis- ja kriisinhallintaoperaatioihin myös Naton puitteissa on tarjonnut hyvät mahdollisuudet tuottaa kokemusta ja osaamista yhä monimuotoisempiin operaatioihin.

DCA-puolustusyhteistyösopimus syventää Suomen ja Yhdysvaltojen välistä tiivistä yhteistyötä turvallisuus- ja puolustuspolitiikan alalla. Sopimus sääntelee Yhdysvaltojen sotilaallista läsnäoloa Suomessa kaikissa turvallisuustilanteissa. Se parantaa edellytyksiä Yhdysvaltojen Suomelle antamalle tuelle vahvistaen Suomen turvallisuutta Nato-jäsenyyden oloissa ja vahvistaa myös Yhdysvaltojen ja muiden Pohjoismaiden turvallisuutta.

Hallituksen esityksen luonnoksen mukaan puolustusyhteistyösopimus tulisi hyväksyä eduskunnassa niin sanotussa supistetussa perustuslain säätämisyjärjestyksessä. Se perustuu Suomen suvereniteetin, lainsäädännön ja kansainvälisoikeudellisten velvoitteiden kunnioittamiseen. Suomen suostumuksella ja kansainvälisen oikeuden mukaisesti sopimuksella luodaan kehys Suomen ja Yhdysvaltojen välisen puolustusyhteistyön tehostamiselle.

Kun kyse on Naton toteuttamasta sotilaallisesta kriisinhallinnasta, päätöksentekoon sovelletaan sotilaallisesta kriisinhallinnasta annettua lakia. Puolustusyhteistyösopimuksen määräyksistä ei johdu muutostarvetta sotilaallisesta kriisinhallinnasta tai siviilihenkilöiden osallistumisesta kriisinhallintaan annettuihin lakeihin.

Edellä esitettyyn viitaten luonnos hallituksen esitykseksi on SRTL:n mielestä perusteellisesti ja huolellisesti valmisteltu.

Ala-Sankila Jorma
Suomen Rauhanturvaajaliitto ry